

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLIX. — Izdan in razposlan dne 28. decembra 1875.

158.

Postava od 27. decembra 1875,

o vojaškem preskrbovanji oseb c. kr. vojsstva, c. kr. vojnega pomorstva in c. kr. deželne brambe.

Veljavna za kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Pričujoča postava pride v moč tistega dne, katerega se razglasi.

Člen II.

Ta postava se na oficirje, pomorske kadete (pomorske aspirante), vojaške in pomorstvene duhovne, vojaške in pomorstvene uradnike, in druge plačo (gažo) imevše osebe c. kr. vojsstva (armade), c. kr. vojnega pomorstva in c. kr. deželne brambe, ki so bili že pred dnevom njene razglasitve v pokoj ali počitek djani, samo toliko uporablja, kolikor so rečene osebe ali še predno so bile djane v počitek, že uživale novo uravnane postavke, ali če so bile na dopustu „s čakarino“ ter so se v dobi tega dopusta v red djale pristojbine, njihovi šarži (časti) idoče. V obojem slučaji bode dotičnikom zdanjo vojaško penzijo na novo odmeriti v zmislu §§^{for} 15, 16, eventualno 18 in 19.

Za podlogo je pri tem vzeti novi postavek plače, kakoršen se vjemlje z njih zadnjo šaržo v aktivnosti (djavnosti), in pa čas službe, kolikor se ga je o času, ko so djani na penzijo, priznalo, da se jim sme vračuniti.

Tiste izmed dotičnih oseb, katerim po le-tem pristoji večja penzija, začno jo potem uživati s prvim dnevom prvega meseca, ki pride po razglasitvi te postave; a tiste, katerim bi po prej omenjeni novi odmeri pripadla enaka ali manjša penzija, ostanejo pri dozdanjih prejemkih.

Tudi vse že zdaj pod preskrbovanjem vojaških invalidnic stoječe, v §§. 47, 48 in 69 imenovane osebe naj z istim dnevom nastopijo uživanje določenih jim novih pristojbin, pri čemer naj jim se za invalidsko plačo (§§. 50 in 69) odmeri po devetdeset odstotkov novo v red djane aktivnostne plače, ki je primerna njih pravi šarži. A tiste izmed teh oseb, katerim bi vseh prejemkov skup po omenjeni novi odmeri pripadlo ravno toliko, kolikor so imele dozdej, ali še manj, ostanejo pri dozdanjih užitkih.

Ta postava se ne uporablja na tiste podoficirje, vojake in tem enakšne ljudi iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe, ki so bili pred začetkom njene veljavnosti že v patentnem, oziroma rezervacijskem invalidskem stanu ali med preskrbovanci vojaških invalidnic.

Člen III.

Tistim ljudem iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe, ki so doslužili v nekih posebnih razmerih, za kakoršne v tej postavi ni izrečno povedano, da se sme dotična služba vračunjati pri odmeri pokojnine (počitkovine), katerim je pa vendar na podlogi prejšnjih cesarjevih aktov milosti ali dozdanjih posebnih pravil tako službo vračuniti treba, ostane ta pravica za njihovo osebo tudi v prihodnje zagotovljena.

Člen IV.

Z istega vzroka naj za oficirje, kadete in podoficirje, kateri so od 1. januarja 1871 sem delo imeli pri vojaškem mapiranju in trianguliranju, že od ravno imenovanega dne začne veljati v §§. 13 in 78 te postave izrečeno ugodnejše računjenje službenega časa pri odmerjanju penzije.

Ugodnosti §^{ta} 12 začenjajo se sicer sploh tudi tist dan, katerega pride ta postava v moč; ali za tiste lajtnante in nadlajtnante, ki so stopili v službo pri vojaških izobraževališčih ter jim se je zagotovilo povišanje po šestletnem zadovoljujočem učiteljevanju, začenjajo še le po tem, ko bodo res povišani v službi, ako še dalje pri tej službi ostanejo.

Člen V.

Tistim s pridržanim vojaškim značajem službo zapustivšim oficirjem, kateri so na podlogi cesarske odloke od 31. julija 1869 bili v reservo, v deželno brambo ali na razmer „zunaj službe“ prestavljeni, in pa tudi tistim oficirjem iste vrste (kategorije), kateri so že prej z najvišjim odobrilo zopet stopili v aktivno (djavno) službo, ter so še v njej, bode sedaj, ako bi dobili pravico do vojaške preskrbe, pri odmerjanju penzije vračuniti tist čas njihove službe, katerega so bili dovršili, predno so službo zapustili (kvitirali).

Člen VI.

Rodovinam takih umrših, kateri so se oženili sicer na počitku, vendar še predno je bila vvedena vojna postava od 5. decembra 1868 (Drž. zak. št. 151), pristoji tudi pozneje v vseh okolnostih posmrtna četrt (kvartal), oziroma odprava (§§. 25 do 27, po tem 125).

Člen VII.

Postave o vojaškem preskrbovanju §§. 119 do 123, 125, 126 in 128 veljajo, — ako se izpolnijo določila v členu IV obsežena, — popolnoma kakor za osebe

sedaj k deželni brambi spadajoče gledé pristoječe jim prihodnje penzije, tako tudi za osebe, katere so že doslej iz službe pri deželni brambi predjane v stan počitnikov vojstva ali deželne brambe.

Člen VIII.

Tistim osebam, ki so bile o prvem napravljanji deželne brambe iz aktivnega stanu vojstva (vojnega pomorstva) predjane v aktivni stan deželne brambe, plačuje, — ako ne nastopi v §. 128 omenjeni slučaj, — naj so že djane ali naj se pozneje denejo na počitek, — vkupni troškovnik (etat) vojstva delež penzije, ki jim pripada za aktivno služitev v vojstvu (vojnem pomorstvu).

Člen IX.

Posebni propisi razkazujejo, katere službe se štejejo enake civilni (nevojaški) državni službi, ter so propisi ti merodavni tudi pri uporabi pričujoče postave.

Člen X.

Postava o vojaškem preskrbovanji veljá tudi za osebe iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe, ki so pri c. kr. dvoranstvu aktivno vslužbene, za oficirje, vojaške duhovnike, vojaške uradnike in gažiste v nikakoršni dijetni razred ne vrščene, po tem podoficirje in vojake, kateri spadajo k stanu c. in kr. telesnih (telohranilnih) straž in straže dvorne, in tako tudi vojaških oddelkov kobilarstva v c. kr. državnih žebčarnicah in kr. ogerskih konjerejskih zavodov, oddelkov vojaškega krdela policijske straže v Levovu in Krakovu in vojaško-stražnega krdela za Dunajska civilna sodišča.

S posebnimi postavami se uravnujejo pravice, ki jih do preskrbovanja imajo osebe podeželnega žandarstva.

Člen XI.

Zvršitev te postave je naročena Mojemu ministru za deželno bran, kateremu je domenjati se o tem z državnim vojnim ministrom in drugimi dotičnimi c. kr. ministri.

V Gedelovu, dne 27. decembra 1875.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Horst s. r.

Postava

o vojaškem preskrbovanji oseb c. kr. vojstva, c. kr. vojnega pomorstva in c. kr. deželne brambe.

Prvi del.

C. kr. vojstvo (armada) in c. kr. vojno pomorstvo (marina).

Prvo poglavje.

Oficirji, pomorski kadeti, vojaški in pomorstveni duhovniki, vojaški in pomorstveni uradniki in druge plačo (gažo) potegujoče osebe.

Sploh.

§. 1.

Kolikovrstno je preskrbovanje.

Preskrbuje se kdo s tem:

- a) da mu se podelí stanovitna ali časna penzija;
- b) da mu se podelí ranjenski priklad;
- c) da se sprejme v samo invalidnico, ali da mu se podari preskrbno mesto kake invalidnice takó, da sme stanovati, kjer si sam izvoli.

A. C. kr. vojstvo ali armada.

Oddelek I.

O penzijah.

§. 2.

Kdo ima pravico do stanovitne penzije in kdaj.

Oficirji vseh stopinj, vojaški duhovniki in vojaški uradniki — razen praktikantov in elevov, — po tem tiste osebe c. kr. vojstva, ki plačo vlečejo, a niso vvrščene v noben dijetni razred, imajo tedaj pravico do stanovitne penzije, ako se, dopolnivši desetletno službo (§§. 8, 14), z vštetim tistim časom službe vred, kar se ga komu povišano (za več) vračunja (§§. 10, 12, 13), na podlogi gotovo pozvedene (konstatirane) nezmožnosti za službo (§. 7) denó v počitek.

§. 3.

Plačo (gažo) dobivajoče vojaške osebe, ki so izpolnile 60. leto svoje dobe ali katere so dovršile 40 službenih let, vštévši tist čas službe, ki jim se povišano vračunja, smejo prositi, da se denejo v počitek, ter ní treba k temu na gotovo postavljati (konstatovati), da so nezmožne za službo.

§. 4.

Penzija pa se komu stanovitno prisoja tudi, predno je izpolnil deset službenih let, ako je postal za službo nezmožen:

- a) vsled rane prejete pred sovražnikom ali vsled težav pretrpljenih v vojski;
- b) vsled bolezni na umu, božjasti (padavice), oslepenja na obeh očeh ali vsled mrtvoudnosti in odtod izvirajočega brezpomočja;
- c) vsled vnanje oškodbe, ki je dotičnika zadela brez njegove krivnje, ko je službo opravljal, ali vsled kake druge stanovitne pokvare na zdravji, katerej so dale povod lastovitosti (posebnosti) vojaške službe, kakor tudi kake bodi mestne, bodi pohajavne bolezni (endemije in epidemije), ki gospodujejo v kraji odkazanem komu v službeno prebivališče, ali nalezljiva očesna bolezen, — ako je dotičnik zaradi tega nezmožen za vojaško službo, kakor tudi za vsak drug njegovemu zdanjemu službenemu stanju primeren zaslužek.

§. 5.

Komu gre časna penzija.

Predno je izpolnjeno deset službenih let, podeljuje se penzija — razen slučajev, naštetih v §. 4, — samo časno, in to: kadar nezmožnost za službo

nastopi v 1. ali 2. letu službe, na 1 leto,
" " 3. " 4. " " " 2 leti,
" " 5. " 6. " " " 3 leta,
" " 7. " 8. " " " 4 "
" " 9. " 10. " " " 5 let.

§. 6.

Katero pravico do penzije imajo osebe v rezervnem stanu ali v razmeru zunaj službe.

Vojaške osebe, ki so v rezervnem stanu, ali v razmeru „zunaj službe“, dobivajo pravico do penzije tedaj, ako so po težavah v vojski pretrpljenih ali pred sovražnikom — ali pa tudi v miru, neposredstveno opravlja vojaško službo, — postale za službo nezmožne zaradi prejete rane, težke oškodbe ali zaradi kake druge v zmislju §^a 4 b) in c) pretrpljene stalne pokvare na zdravji.

Ako so te osebe ob enem v civilnodržavni ali pa taki službi, katera je civilnodržavni enaka, to naj se — vendar samo v tistih slučajih, v katerih je na gotovo postavljeno, da so nezmožne tako za vojaško kakor za civilno službo, — pri računjenji penzije uporabljajo propisi po okolnostih ugodnejši jim; namreč ali propisi pričujoče postave o preskrbovanji, a samo z ozirom na čas v vojstvu dovršene službe in na poslednjo ondi dobivano vojaško plačo, ali pa propisi civilnopenzijskih pravil na podlogi vsega službenega časa skup, kar ga moči komuej vračunjati, in potegovane poslednje civilne plače.

Pri tem naj vsakakor samo tiste pokojnine ali počitnine, kar jih pride po vračunljivem času vojaške službe — brez ozira na čas, ki ga je kdo v civilni službi prebil, — na podlogi poslednjič dobivane vojaške plače, zadevajo vkupni vojstveni troškovnik, in presežek, ki bi se za koga na podlogi skupnega službenega časa podal po pravilih o civilnih penzijah, naj nosi tist troškovnik (etat), na čegar račun je dotičnik dobival svojo civilno plačo.

Kadar se pa katera dotičnih vojaških oseb — postavši nezmožna za vojaško službo, — najde, da je še dobra za civilno službo, nima ona nikake pravice do vojaške penzije, — razen pristoječega ji morebiti ranjenskega priklada (Oddelek II). Takisto takšne vojaške osebe nimajo pravice do vojaške penzije, ako se pozneje v svojem civilnem službovanji penzionirajo (kvijescirajo).

Ako civilni penzionist, provizijonist ali kvijescient, kateri je bil v civilno-državni ali tej enaki službi, še spada k rezervnemu stanu vojstva ter se privzame k takim opravkom vojaške službe, ki se smejo vračunjati pri odmeri vojaške penzije, ide mu pravica do povišane penzije takisto, kakor vojaškemu penzionistu, kateri se je rabil za take službe. V tem slučaju ni treba izkazovati, da je dotičnik nezmožen za vojaško ali civilno službo.

Za vsako po tem načinu dovršeno službeno leto je vselej, in to za vsak slučaj posebej civilni penziji (proviziji i.t.d.) doštěvati 2½ odstotka poslednjič potegovane vojaške aktivnostne plače (§. 15), — in pri tem je vštěvati tist vračunljiv civilnoslužbeni čas, kateri se je po veljajočih pravilih moral pri odmerjanji civilne penzije iz računa pustiti, kakor n. pr. začeto službeno peteroletje ali leto.

§. 7.

Kakó se nezmožnost za službo na gotovo postavlja ali konstatuje.

Nezmožnost za službo, oziroma uvetna (pogojna) nesposobnost za kak služek (§. 4 c) postavlja na gotovo pri vojaških ljudéh komisija superarbitracijna.

§. 8.

Vračunljivi čas službe.

Pri odmerjanji penzije naj se vračunja za čas službe:

- a) Vsak aktivni službeni čas, ki ga kdo v c. kr. vojstvu in c. kr. vojnem pomorstvu, bodi si med bojevniki, bodi si v katerem koli predelu vojaškega upravitstva dovrši počenši od dne, ko je bil med vojake vzet (asentiran), oziroma v službo imenovan, razen slučaja omenjenega v §. 14 k).

Za aktivni službeni čas je šteti tudi čas izučevanja novincev (rekrutov) in vaje v orožji za tiste, ki so k temu sklicani.

- b) Vračunljivi službeni čas, ki ga je kdo — pred prestopom v c. kr. vojstvo ali v c. kr. vojno pomorstvo — dovršil v deželni brambi ali v civilnodržavni ali tej enaki službi, ako je dotičnik v c. kr. vojstvo ali v c. kr. vojno pomorstvo prestopil bodi na ravnost iz deželne brambe ali civilne službe, bodi iz stanovitnega ali časnega počitka (dopustka s čakarino) ter je s civilnodržavno ali tej enako civilno službo bila sistemno združena pravica do preskrbe (penzije, provizije).
- c) Tist čas, katerega so udje c. kr. vojaškega živinozdravnega zavoda Dunajskega prebili v zavodu kakor penzionarji ali asistenti, vendar samo tedaj, če je kdo teh nepretrgoma državi služil.
- d) Čas aktivne službe, ki ga je kdo bil dovršil, predno je bil odpuščen s slovesom ali certifikatom iz stanu moštva, ako dotičnik neposredstveno po odpustu vnovič vstopi v službo vojstva, ojnega pomorstva ali deželne brambe.

§. 9.

V počitek djanim oficirjem, kateri učiteljsko službo v kadetski učilnici opravljajo, treba je v novo odmero penzije vračunjati za službeni čas vsako polno leto, katero kakor taki učitelji dovršé.

§. 10.

Za vsak vojni pohod (vojno odpravo, ekspedicijo), ki se ga kdo v kateri koli službi vdeleži, doštovati je službenemu času pri odmerjanji penzije po eno leto (vojno leto), naj se je dotičnik pohoda vdeležil od začetka do konca, ali samo nekoliko.

Ako se kdo v enem solnčnem letu vdeleži dveh ali več vojnih pohodov, pomnožé mu službeni čas samo za eno leto.

Katere dobe naj veljajo za vojne pohode, oziroma za vojna leta, in kako naj se ta ugodnost raztegne na posamezne dele c. kr. vojstva in vojnega pomorstva, to se za vsak slučaj posebej z Najvišjim armadnim poveljem zaukazuje.

§. 11.

Tistim osebam c. kr. vojstva, ki so bile v vojski zajete, vračunja se pri odmerjanji penzije za vojno leto samo tisto leto, v katerem se je prigodilo zajetje dalj časa trpeče vojno vjetništvo se šteje za jednovit (prost) čas službe.

§. 12.

Komu se službeni čas pri odmerjanji penzije ugodneje računi.

Oficirjem, vojaškim duhovnikom in uradnikom, kateri v vojaških izobraževaliških kakor profesorji ali učitelji delujejo ter vzrejance (pitomce) izomikujejo; in odgojüjejo, računati je pri odmerjanji penzije vsako v taki službi popolnoma dovršeno leto za šestnajst mesecev, a profesorjem c. kr. vojaškega živinozdravnega zavoda na Dunaji šteti je vsaka tri v učiteljstvu popolnem dovršena leta za štiri službena leta.

§. 13.

Tistim oficirjem, kateri so kakor oficirji ali tudi poprej kakor kadeti ali podoficirji pri vojaškem mapiranji (narejanji zemljevidov) in trianguliranji delali kot podravnatelji, mapérji, voditelji oddelkov, trigonometri ali trigonometerski adjunkti, računati se pri odmeri penzije vsako v tej službi po polnem dovršeno leto za šestnajst mesecev.

§. 14.

Nevračunljivi čas.

Pri odmerjanji penzije se ne všteva (vračunja):

- a) Čas, ki ga kdo prebode na dopustu (urlavbu) do poklica, v ne aktivni rezervi — razen časa namenjenega izučevanju novincev in vajam v orožji (§. 8) — ali v razmeru „zunaj službe“, po tem v stanu (število) počitnikov ali invalidov; čas ki ga kdo prebode
- b) v ne aktivnem stanu deželne brambe, razen slučaja v §. 120, c) omenjenega, ko dotičnik ne dobiva aktivnostne pristojbine ali pristojbine od vnovične službe (aktivacije), oziroma mezde; čas, ki ga kdo prebode
- c) na dopustu s čakarino ali v nadštevilnem stanu;
- d) čas poskušnje pred prisego za praktikanta ali eleva;

- e) čas, v katerem kdo kot pitomec v vojaškem izobraževališči biva, razen slučaja v §. 8 *ad c)* omenjenega;
- f) čas, v katerem se kak počitnik v katero bodi službeno opravilo porabi za dnino (diurnum) ali nagrado (remuneracijo), razen slučaja, o katerem govori §. 9;
- g) čas, ki ga pri kakem vojaškem oblastvu, kakem krdelu ali kakem vojaškem zavodu prebodo rezervni oficirji in rezervni zdravniki zaradi skušnje, če bi bili dobri za višjo šaržo, ali pa vojaške osebe na počitku zaradi skušnje, če bi bile sposobne, da bi se zopet v kako službo vzele;
- h) presledek časa, v katerem uhajavca (deserterja) ni bilo pri vojstvu;
- i) ves čas ječe komu v kazen prisojene, ako je kazen ta čez šest mesecev trpela, naposled
- k) kadar vojaška oseba iz c. kr. vojstva izstopi — bodi si, da se sama odpové vojaškega značaja, ali da se odpusti po razsodilu kakega sodišča ali po sklepu častnega svetovavstva (svetovavstva sodečega o časti ali poštenji), — ves pred tem izstopom dovršeni službeni čas, kateri se ni tedaj ne sme vračunjati, ako je dotičnik neposredstveno po izstopu vnovič v službo stopil.

§. 15.

Kako se komu odmerja penzija.

Letna penzija odmerja se po vračunljivem času službe takó, da ona po dovršenih desetih službenih letih znese tretjino in po dovršenih petnajst, a ne izpolnjenih šestnajst službenih letih tri osmine zadnjič v aktivnosti potegovane plače (gaže).

K temu kolikeremu znesku došteva se dalje za vsako popolnem dovršeno službeno letu $2\frac{1}{2}$ odstotek plače takó, da se po izpolnjenih štirideset službenih letih podá za penzijo cela ali polna aktivnostna plača, čez katero se penzija več ne viša.

§. 16.

Za najmanjši (minimalni) znesek penzije oficirjem, vojaškim duhovnikom in vojaškim uradnikom postavlja se tri sto goldinarjev na leto, in ta znesek se človeku, ki ima pravico do penzije, nakazuje tudi tedaj, kadar bi mu v §. 15 razloženi račun manjšo letnino podal.

§. 17.

Tistim vojaškim osebam, ki jim se penzija samo časno podeljuje, pristoji za vsako leto, za katero jim po §. 5 penzija gre, tista penzija, katera bi jim pripadala po izpolnjenih deset službenih letih.

§. 18.

Službenoletni priklad stotnikov ali kapetanov (ritmojstrov), kateri so zapísani za kako lokalno službo majorsko, duhovnih profesorjev v vojaških izobraževališčih, tako tudi učnega ravnatelja, profesorjev in adjunktov, po tem učitelja za podkovstvo na Dunnjskem vojaškem živinozdravnem zavodu naj se pri odmerjanji penzije tudi v račun deva, plači prištevan, vendar pri stotnikih (ritmojstrih) samo tedaj, ako je dotičnik od dne, ko je bil vzet v zapis za kako lokalno službo, še dve leti najmanj dalje služil.

§. 19.

Na druge s šaržo ali službo združene postranske pristojbine se pri odmerjanji penzije ne gleda.

Ali osebni priklad, ki ga kdo dobí v aktivni službi, pristoji mu v polni meri tudi na počitku — in to na račun tistega troškovnika (etata), iz katerega se je ta priklad izprvega potegoval, — ako o podelitvi v dotični Najvišji odloki ní izrečno pristavljeno, da se bode užival samo v aktivni službi in ne dalje.

§. 20.

Takim, ki so začasno imenovani na višje mesto, odmerja se penzija ne po plači višje šarže, katere dela oni začasno opravljajo, ampak po plači njihove prave šarže.

Ako pa v vojski kako višje poveljništvo od divizijskega poveljništva navzgor oficirju izmed vojaštva bodi začasno, bodi za trdno podelí poveljstvo (komandovanje), katero mu po njegovi šarži ne pristoji, gre mu tedaj, ako bi, dokler ima to poveljstvo, prejel rano ter postal nezmožen za službo, penzija po meri za prvo višjo šaržno stopinjo veljajoči.

Ali podelitev takega poveljstva se je morala javno razglasiti.

§. 21.

Kdaj se penzija začenja vleči.

Penzija je pristojbina, katera se vsak mesec ponaprej plačuje, ter ne dá deliti na manje dele, a začenja se potegovati s tistim dnem, katerega je kdo po glasu ukaznika za c. kr. vojstvo djan v počitek.

§. 22.

Kdaj je konec potegovanju penzije.

Potegovanje penzije ugasne ali mine:

- a) s smrtjo tistega, ki ima pravico, dobivati jo;
- b) kadar se penzionist vnovič vslužbi v c. kr. vojstvu ali v c. kr. vojnem pomorstvu ter začne vleči aktivnostne pristojbine;
- c) o prestopu v civilnodržavno ali tej enako službo;
- d) kadar se penzionist preseli v vnanjo deželo ali če zadobí tuje državljanstvo;
- e) vsled kaznenosodne obsodbe, s katero je po postavi izguba penzije združena;
- f) s pretekom dobe, na katero je po §. 5 penzija bila časno podeljena;
- g) kadar se kdo penzije odpové ter odpravo vzame;
- h) v vseh drugih slučajih, kjer veljajoči vojaški propisi ustanavljajo odhod (izbris) iz števila počitnikov, razen slučajja, ko se odloživšemu vojaški značaj dovoli, dalje potegovati penzijo, ali če počitnik po sklepu častnega svetovalstva izgubi značaj vojaški; naposled
- i) kadar se kdo, pridržavši si vojaški značaj, časno odpové penzije, — dokler ta odpoved trpí.

Kdaj in kakó se penzija nadalje dajè takim, kateri iz stanu počitnikov prestopijo v deželno brambo, to določuje §. 121.

§. 23.

Kdaj je moči odpovedati se penzije ter vzeti odpravo.

Vojaškim osebam izmed stanu počitnikov, katere želé odreči se stanovitne penzije proti temu, da jim se vsota dveletne penzije dá v odpravo in da odložé vojaški značaj, sme se ta odprava dodeliti samo tedaj, ako komisija, katera se snide pri dotičnikovem razvidnostnem oblastvu ter si privzame građuiranega vojaškega zdravnika, najde in prizna, da je po tem, kakor prositeljevo zdravje kaže, moči pričakovati, da bode najmanj še dve leti živel.

Pod istimi uveti sme se tudi bivšim vojaškim osebam izmed števila počitnikov, katere so, izgubivši vojaški značaj, ali odloživši ga, vojaško penzijo vendar obdržale, v odpravo dati vsota dveletne penzije, ako se penzije za prihodnje odrekó.

§. 24.

Tistim vojaškim osebam, katerim se je penzija samó časno prisodila (§. 5), bode tudi dopuščeno, namesto penzije oglasiti se za odpravo odloživši vojaški značaj, ako je o njih, kakor veleva §. 23, izrečeno pričakovanje, da bodo še najmanj dve leti živele.

Ta odprava ne sme po nikakem presegati dveletne penzije, ter se pod to omejitvijo prositelju odmerja z dvema tretjinama tistega zneska, ki mu o času dotične prošnje še pristoji od cele na podlogi dovršenega službenega časa prisojene mu penzije.

§. 25.

Pristoj posmrtna četrti, oziroma odprave rodovinom umrših v počitku.

Kadar katera vojaških oseb, ki so vvrščene v kak dijetni razred, umrje v počitku, tedaj zapuščeni rodovini pristoji trimesečna penzija pokojnikova kot posmrtna četrt (posmrtni kvartal).

Pod rodovino se razumejo samo zakonska žena, ako ní po svoji krivici sodno ločena od moža, in zakonski ali pozakonjeni, staršem (roditeljem) še v skrb izročeni otroci.

§. 26.

Zapuščene rodovine (§. 25, odstavek 2) takih v počitku umrših oseb iz vojstva, ki niso bile vvrščene v noben dijetni razred, imajo pravico do 50 gld. odprave, kar jim pa ne krañ pravice do stanovitne preskrbe, ako bi káko imele.

§. 27.

Rodovinom (§. 25, odstavek 2) takih umrših, kateri so se bili v počitku oženili, pristoji samo tedaj posmrtna četrt, oziroma odprava, ako je mož ali oče po ženitvi bil vnovič zadobil stanovitno vojaško službo, ter se je pozneje v drugo djal v počitek, ali če je bil tudi samo časno v službo vzet, a je umrl vsled rane pred sovražnikom prejete, ali vsled druge oškodbe, katera ga je v službi brez njegove krivnje zadela, ali vsled prijemljive bolezni, ki jo je služeč v bólnici (špitalu) bil nalezal.

§. 28.

Kakó je gledé pristojbine ravnati s takimi vojaškimi počitniki, kateri prestopijo v kako civilno-državno službo.

Kadar kaka vojaška oseba izmed števila počitnikov prestopi v civilno državno ali tej enako službo, ustavi jej se vojaška penzija (in kak osebni priklad, ako bi ga imela) od prvega dne tistega meseca, katerega začne vleči plačo, združeno z novo službo.

§. 29.

Ako prejemki vojaškega počitnika, sprejetega v civilno državno ali tej enakšno službo, — med katere prejemke se štejejo tudi prikladi k plači, aktivnostni, funkcijski ali službeni prikladi, stanárina (denar za stanišče) ali v denar preračunjeno naturalno stanišče, po tem drugi s službenim mestom pravilno združeni dohodki, — vsi skup ne presežajo zadnjič dobivane penzije z osebnim prikladom vred, — ako ga je imel, — najmanj za tretjino, pristoji mu kot „vojaški privržek“ iz troškovnika (etata) vojaških penzij toliko, kolikor manjka do vojaških prejemkov in njih dodatne tretjine.

§. 30.

A vojaški privržek ne sme nikoli biti večji od poslednjič potegovane vojaške penzije z osebnim prikladom vred, ako bi bil katerega imel, ter naj se po nakazu državnega vojnega ministerstva daje dotle, dokler dotičnik ne dobí službenega mesta, na katerem mu vsi prejemki skup za tretjino presegajo poslednjo penzijo in pa osebni priklad, ako je katerega imel.

§. 31.

Pri tistih vojaških osebah, katerim se je penzija samo za neki čas dodelila, treba je vojaški privržek tudi, predno dobodo službeno mesto z boljšimi dohodki, brezuvetno ustaviti, čim je pretekel rok, za katerega je bila dotičniku vojaška penzija prisojena.

§. 32.

Kako gledé pristojbine ravnati s tistimi, ki bi se iz civilne državne službe povrnili.

Vojaškim osebam, prestopivšim iz vojaške preskrbe v civilno državno ali takej enako službo, dopuščeno je, ako se dobljena služba ta ne prilega njihovim razmerom, civilne službe iznebiti se ter po tem, ko pristojno oblastvo njih službeno odpoved sprejme, povrniti se nazaj k uživanju prejšnje vojaške penzije.

§. 33.

Ako se pa vojaška oseba, kateri je bila podeljena stanovitna penzija, postavši nezmožna za civilno državno ali tej enakšno službo, vdrugo dene v počitek, ter bi po veljajoči sistemi iz civilne blagajnice ne dobila prav nobene penzije, ali bi dobila manjšo, nego je prej od vojaške blagajnice vlekla, to ji je iz troškovnika za vojaške penzije dati v prvem slučaju polno vojaško penzijo, a v poslednjem slučaju toliko, kolikor je razločka med prejšnjo vojaško in prisojeno ji civilno penzijo.

Ako se kdo kaznenosodno obsodi ter iz civilne državne ali tej enake službe odpusti za to, ker je po postavi s tako obsodbo združena izguba penzije, ní več povratka v vojaško penzijo.

§. 34.

Vojaške osebe, katerim je bila vojaška penzija samo na nekaj časa naklonjena, imajo, kadar se, postavši nezmožne za civilno državno ali tej enako službo, vnovič denejo v počitek, samo tedaj pravico, da bodo nazaj sprejete v vojaško preskrbo, kadar še ni iztekla doba, za katero jim je bila vojaška penzija časno dodeljena.

Nikakor ni dopuščeno, da bi kdo časno penzijo užival dalje čez rok, ki je bil prvotno postavljen.

Oddelek II.**● prikladih ranjencem.**

§. 35.

Sploh.

Priklad ranjencem (ranjenski priklad, ranarina) je nezavísen od šarže v stanovskih skupinah (§§. 36 in 45), kakor tudi od službenega časa, ter se meri edino po tem, koliko je bil kdo ranjen.

§. 36.

Kdo ima pravico do ranjenskega priklada.

Oficirji, vojaški duhovniki in vojaški uradniki, katerim se prigodí, da so od sovražnikovega orožja ali z drugimi bojnimi pripravami (aparati) v vojski, ali tudi o miru, zvršujoč svojo službo, brez svoje krivnje ranjeni ali težko okvarjeni ter vsled tega postanejo za službo nezmožni, dobivajo k svoji pravilni penziji še po dvesto goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 37.

Oficirjem, vojaškim duhovnikom in uradnikom, kateri so po kakem v §. 36 naštetih povodov roko ali nogo izgubili, pristoji k pravilni penziji štiri sto goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 38.

Oficirji, vojaški duhovniki in uradniki, kateri so takó, kakor je v §. 36 rečeno, izgubili po dva uda, ali oslepeli na obe očesi do dobrega ali vsaj toliko, da vidijo samó prav velike stvari, ki so najbliže njih, oziroma da morejo le svetlo od tmíne razločevati, dobivajo po devetsto goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 39.

Taka nezmožnost, posluževati se kacega uda, da vsled tega človek ni za nikak zaslužek, po tem tistè rane ali težke oškodbe na glavi, na prsih ali trebuhu, ki imenitnim življenja organom opravilo (delovanje) popolnoma in stanovitno ovirajo, štejejo se za enake izgubi enega uda.

§. 40.

Vendar pristojé ranjenski prikladi v slučajih §§. 36 in 39 samo tedaj, ako od rane ali težke oškodbe izvirajoča nezmožnost za službo nastopi v petih letih, štejoč od tistega trenutka, ko je kdo bil ranjen ali oškodovan.

§. 41.

Načeloma se prikladi ranjencem samo stanovitno prisojajo.

Ako bi vendar izimkoma vojaška oseba, katera se najde da je za zdaj nezmožna, ter dobode dopust (urlaub) s čakárino, po zgornjih določilih imela pravico do ranjenskega priklada, sme se ji ta priklad v takem slučaju tudi samo na določen čas prireči.

Ako se takšna vojaška oseba, postavši vsled rane na vsegdar za službo nezmožna (invalidna), dene na počitek, to se ji časni ranjenski priklad premení v stanovitni priklad.

§. 42.

V takih slučajih, kjer je dvomljivo, je li oficirju i.t.d. sploh prisoditi ranjenski priklad, ali pa, v kateri meri mu ga je nakloniti, prepuščeno je državnemu vojnemu ministerstvu, na predlog superarbitracijne komisije in z ozirom na vse dotične razmere skup določiti, je li in kateri izmed sistemiziranih prikladov je dovoliti pohabljenču.

§. 43.

Kdaj se začne vleči ta priklad.

Potegovanje priklada ranjencem, kateri je kakor sama penzija mesečno naprej plačevana, na manjše dele ne razdrobna pristojbina, začenja se s tistim dnevom, katerega je prejemavec djan v počitek, oziroma s tistim dnevom, kateri je v dotičnem odpisu državnega vojnega ministerstva izrečno povedan.

§. 44.

Konec tega potegovanja.

Dobivanje ranjenskega priklada mine ali ugasne samo v naslednjih slučajih, namreč:

- a) s prejemavčevo smrtjo;
- b) kadar se s čakárino na dopustu bivajoča oseba, ki ta priklad neki določeni čas prejmlje, vnovič vdelí za služitev;
- c) kadar se za lokalno službo v zapis vzeti prejemavec res postavi na tako mesto, — za čas, dokler ta služba trpi;
- d) kadar se prejemavec preseli v kako vnanjo deželo ali zadobode tuje državljanstvo.

§. 45.

Kaj veljá o takih plačo dobivajočih vojaških ljudéh, kateri niso v nikakem dijetnem razredu.

S takimi plačo potegujočimi vojaškimi osebami, ki jih ne vrsté v nikak dijetni razred, postopati je, — ako dobé pravico potegniti se za priklad ranjencem, — po dotičnih za podoficirje in vojake veljajočih določilih.

§. 46.

Ní dopuščeno, priklade ranjencem z zvršflom (esekucijo) poprijemati.

Prikladi ranjencem — naj bodo kolikoršni koli, — ne morejo se ni zunaj sodišča, ni po sodišči vzeti v prepoved ali zvršilo.

Oddelek III.

○ sprejemanji v stan preskrbovancev vojaških invalidnic.

§. 47.

Kdo ima pravico, biti sprejet med preskrbovance vojaških invalidnic.

Oficirji izmed vojaštva od stotnika (ritmojstra) nizdolu smejo se sprejemati v stan preskrbovancev vojaških invalidnic, ako so invalidni ter se nahajajo v stanovitnem počitku.

§. 48.

Izinkoma smejo se v posebnih slučajih tudi invalidni avditorji, vojaški zdravniki, krdelski računarji, vojaški duhovni in vojaški uradniki v počitku, od IX. dijetnega razreda nizdolu, v invalidsko preskrbo sprejeti.

§. 49.

Kakó se razdeljujejo preskrbovanci vojaških invalidnic.

Oficirji (vojaški duhovniki, vojaški uradniki), ki jih je sprejeti v preskrbovanski stan vojaških invalidnic, ali se nastanjajo:

- a) res po vojaških invalidnicah, ali pa
- b) dobivajo preskrbno mesto kake invalidnice ter smejo stanovati, kjer si sami izvolijo.

§. 50.

Pristojbine takih, ki so v preskrbovanski stan vojaških invalidnic prevzeti.

Oficirji izmed vojaštva, namreč taki, kateri so res spravljeni v kako vojaško invalidnico na sistemizirana preskrbstvena mesta, in pa taki, katerim je kako normiranih preskrbstvenih mest invalidnic vojaških podeljeno ter si smejo stanovati lišče sami izvoliti, potegujejo neko plačo (gažo) namesto penzije. Plača ta se jim odmerja z devetdeset odstotki poslednjič dobivane aktivnostne plače.

Izinkoma v invalidsko preskrbo vzeti avditorji, vojaški zdravniki, krdelski računarji, vojaški duhovniki in uradniki dobivajo to plačo tudi v meri, kakor se ravno préd številčkama določuje.

§. 51.

Ako je oficir, vojaški duhovnik ali uradnik, kateri prejde v stan preskrbovancev kake invalidnice, predno je bil tjekaj vdelen, vlekel večjo penzijo, nego bi bila plača, ki mu po tem pristoji v invalidnici, naj poteguje dalje prejšnjo penzijo za plačo.

§. 52.

Plača se začenja vleči tist dan, katerega se komu po glasu ukaznika za c. kr. vojstvo podeli preskrbstveno mesto, a nehava s tistim mesecem, v katerem kdo iz preskrbovanskega stanu odide.

§. 53.

Oficirjem, vojaškim duhovnikom in uradnikom, ki se res denejo v kako vojaško invalidnico, pristoji poleg plače in ranjenskega priklada, ako bi ga kdo

imel, tudi stanišče (kvartir), odmerjano po šarži in po večji ali manjši prostornosti dotične invalidnice, a ne pravica do tega, da bi se stanišču omislila potrebna oprava.

§. 54.

Pristoj stanišča, to je pravica biti sprejet v kako stanovanje invalidnično, začčenja se z dnem, katerega je komu preskrbstveno mesto podeljeno, ter se končuje 14 dní po odhodu iz preskrbovanskega stanu.

§. 55.

Ako se pa komu v invalidnici izpraznjeno preskrbno mesto podeli, predno je pretelko 14 dní po izpraznilu, ali kadar rodovina (§. 25, odstavek 2), ostavša za človekom, ki je v invalidnici umrl, njegovo stanišče še ima ter uživa (§. 60), začčenja se novo sprejetemu pravica do stanišča še le po izteku 14 dní, oziroma po tem, ko bode rodovini minila pravica, uživati stanišče.

§. 56.

Taki, ki, dobivši preskrbno mesto kake invalidnice, smejo stanovati, kjer jim je ljubo, vlečejo namesto stanišča v tem imenu pripomoč, katere se brez ozira na prebivališče stotniku ali ritmojstru po sto dvajset goldinarjev, a nadlajtnantu ali lajtnantu po osemdeset goldinarjev na leto odmerja.

§. 57.

Pripomoč za stanišče se začčenja s prvim dnevom tiste solčne letne čertti, katera neposredstveno prihaja za podelitvijo preskrbnega mesta dotičniku.

To pripomoč je za vsako letno četrtnaprej izplačevati in ako bi prejemavec tudi v tej četrtni prišel iz preskrbovanskega stanu, ni mu je treba nič povračevati.

Pripomoč za stanišče se končuje s tisto solčno četrtno, v kateri prejemavec iz preskrbovanskega stanu odpade.

§. 58.

Taki uživavci plače (gaže), ki niso vvrščeni v nikak dijetni razred, smejo se nastanovati samo po vojaških invalidnicah in to na preskrbstvena mesta, kakoršna so sistemizirana za vojaško moštvo.

Oni imajo poleg stana, servisa po meri za podoficirje in vojake normirani in erarske postelje samó pravico do penzije, pristoječe jim po službenem času, eventuelno do priklada ranjencem.

§. 59.

Pristoj posmrtné čertti in porabe stanišča rodovinam, ki ostajajo za umršimi.

Rodovinam (§. 25, odstavek 2) takih v stanu preskrbovancev kake vojaške invalidnice umrših oseb, ki so bile vvrščene v kak dijetni razred, pristoji posmrtna četrtn, to je toliko, kolikor moževa, oziroma očetova plača za tri mesece znese; a ostavšim rodovinam takih v stanu preskrbovancev umrših oseb, ki so penzijo vlekli, ne bodoč vvrščene v nikak dijetni razred, pristoji odprava po petdeset goldinarjev.

§. 60.

Kadar umrje kdo tistih, ki so v sami invalidnici stanovali, pristoji njegovi rodovini (§. 25, odstavek 2) poleg posmrtnne četrti ali odprave še tudi pravica, v stanišči, katero je umrši (pokojnik) v invalidnici imel, ostati dotle, dokler se ne izteče po navadi kraja tist odpovedni rok, kateri pride prvi po smrtnem dnevi.

B. C. kr. vojno pomorstvo (marina.)

§. 61.

Zgornja določila veljajo z naslednjimi opredelbami tudi za admirale, štabske oficirje in nadoficirje c. kr. vojnega pomorstva, pomorske kadete (pomorske aspirante), pomorstva duhovnike in uradnike, po tem take osebe c. kr. pomorstva, ki vlečejo gažo, a niso vvrščene v nikak dijetni razred.

§. 62.

Čas na začasnih mestih dovršene službe je samo tedaj vračunljiv, ako se dotičnik pozneje za trdno (definitivno) imenuje v tisto službo.

§. 63.

Pomorstvenim duhovnikom, ki so se temu zvanju posvetili, gre pri odmerjanji penzije tist čas, ki so ga pred pristopom k c. kr. vojnemu pomorstvu v civilnem (nevojaškem) dušnem pastirstvu dovršili, postavljati v račun za službeni čas (§. 8.)

§. 64.

Pomorskim oficirjem, kadetom (pomorskim aspirantom), pomorstvenim duhovnikom, avditorjem, zdravnikom in uradnikom aktivnega stanu je pri odmeri penzije k vračunljivemu času službe doštrevati po štiri mesece za vsako polno leto, katero se podá pri seštevanji tistega časa, kar ga je kdo o času mira prebil na opremljeni ladiji vojnega brodovja (flota), vadbeni (šolski) ladiji ali na nje tenderji.

Ako pa čas, kar ga kdo prebode na ladiji, ves ali nekoliko pade na vojno leto, katero mu je vračuniti, ne došteva se ta čas kakor takov, nego se računi samó vojno leto.

§. 65.

Na pomorstveni akademiji vslužbenim po zvanji profesorjem, kakor tudi na samostalni pomorstveni nižji realki in na pomorstveni ljudski šoli za trdno vslužbenim profesorjem, ravnateljem, učiteljem in učiteljicam naj se pri odmeri penzije vsaka tri v taki službi popolnem dovršena leta štejejo za štiri službena leta.

Ljudem k pomorstvu spadajočim, ki se časno odkažejo v pomorstveno akademijo, da katero učno stroko učé, vračunjati je vsako v tej službi dovršeno leto za šestnajst mesecev.

Čas, ki ga v tem paragrafu imenovani prebode na ladiji, ko pitomci (vzrejanji), učé se po morji potujejo, ne računi jim se za čas bivanja na ladiji.

§. 66.

Pomorski kadeti (aspiranti), katerim se prigodí, da so od sovražnikovega orožja ali z drugimi bojnimi pripravami v vojski, ali tudi o miru, zvršujoč službo svojo, brez svoje krivnje ranjeni ali težko okvarjeni ter vsled tega postanejo za

službo nezmožni, devajo se v počitek kakor redovne ladije praporščeki (Linien-schiffs-Fähnriche) ter dobivajo vrhi tega ranjenski priklad (§§. 36 do 39), primerjen velikosti njihove rane ali pokvare.

§. 67.

Peteroletne priklade (petletnice) načelnikov hidrografskega urada, profesorjev na pomorski akademiji, ravnatelja in profesorjev na pomorstva nižji realki, po tem višjega učitelja, učiteljev in učiteljic na pomorstva ljudski šoli devati je pri odmerjanji penzije tudi v račun.

§. 68.

Pomorskim oficirjem, kateri v vojski, vršéč poveljstvo (komando) njim po njihovi šarži ne pristojé, vsled prejete rane postanejo nezmožni za službo, pristoji penzija po meri za prvo višjo šaržo tedaj, ako jim je dotično mesto bodi začasno ali za trdno podelilo kako nadstoječe poveljništvo, od poveljništva eskadri, oziroma oddelku brodovja navzgor (§. 20).

§. 69.

Pomorski kadeti in aspiranti, kateri so invalidni in za vselej v počitku, smejo se sprejeti med preskrbovance invalidnic na mesta lajtnantom sistemizirana.

Ako se kateremu njih podelí takšno mesto, bodi v sami invalidnici, bodi takó, da stanujejo, kjer jih je volja, pristoji mu za invalidsko plačo (§. 50) devetdeset odstotkov poslednje plače, katero je imel v aktivnosti.

Pomorskim kadetom in aspirantom, ki so res vzeti na stan v vojaške invalidnice, pristoji stanišče (§. 53), kakoršno je za lajtnansko šaržo, a tisti izmed njih, ki so dobili invalidsko preskrbno mesto ter smejo stanovati, kjer si sami izberó, vlečejo po osemdeset goldinarjev pripomoči za stanišče (§. 56) na leto.

Drugo poglavje.

Podoficirji, vojaki (soldatje, žolnirji) in mornarji (morjaki, matrozi).

S p l o h.

§. 70.

Kolikovrstno je preskrbovanje.

Vojaško preskrbovanje invalidnih podoficirjev, vojakov in mornarjev ali morjakov je v tem:

- a) Da se jim podelí stanovitna ali časna invalidska penzija;
- b) eventualno, da jim se podelí ranjenski priklad;
- c) da se sprejmejo v preskrbovanski stan kake vojaške invalidnice.

§. 71.

Prisojanje pravice do preskrbovanja.

Pravico do vojaške preskrbe sploh, po tem vrsto te preskrbe ustanvljajo glavna (vojaška) poveljništva (general-komande), oziroma c. kr. pristansko admiralstvo v Pulji in morsko-okrajno poveljstvo v Trstu na podlogi najdenja in nasveta superarbitracijskih komisij.

Kadar so posebni razmeri, dopuščeno je prej rečenim oblastvom, pri državnem vojnem ministerstvu, oziroma pri njegovem odseku za pomorstvo nasvetovati, da bi se s kom izimkoma ravnalo.

A. C. kr. vojstvo (armada).

Oddelek I.

● invalidskih penzijah.

§. 72.

Kdo ima pravico do stanovitne invalidske penzije.

Podoficirji in vojaki c. kr. vojstva (armade), kateri so — če tudi s pretrgo ali prenehoma (§. 77) — polnih deset let aktivno služili in vsled kake nakaznosti, ki se je začela v službi, postali invalidni, to se pravi, k vsem vojaškim službam za vselej nezmožni, imajo pravico do stanovitne invalidske penzije.

Na to, ali je kdo tudi v grajanskem (civilnem) oziru nezmožen za vsak zaslužek, naj se pri tem ne gleda.

§. 73.

Tudi predno dopolnijo deset službenih let, dobé pravico do stanovitne invalidske penzije tisti podoficirji in vojaki, ki so aktivno služéč s katerim v §. 4 naštetih povodov brez svoje krivice postali invalidni (§. 72) in ob enem na vsegdar nezmožni tudi za vsak grajanski (civilen) zaslužek.

§. 74.

Podoficirji, kateri so nepretrgoma aktivno služili osemnajst ali še več let, dobivajo s tem brezuvetno (nepogojno) pravico zahtevati stanovitno invalidsko penzijo, ter jim ní treba v dotrdbo te pravice izkazovati, da so invalidni.

§. 75.

Podoficirji in vojaki, kateri se v slučajih, naštetih v §. 4, pri superarbitraciji najdejo, da so sicer invalidni (§. 72), da so pa še zmožni za kak civilen zaslužek, ter se zaradi tega s slovesom ali certifikatom odpusté od vojaštva, dobivajo tedaj pravico do stanovitne invalidske penzije, ako v prvih petih letih po tem zaradi tistih nakaznosti, ki so koga bile storile invalidnega, nastopi še tudi nezmožnost za vsak zaslužek, prispoznan s ponovljenim superarbitrijem.

Ali ta pridržek mine bezuvetno po izteku gori povedane dobe.

§. 76.

Pravica do časne invalidske penzije.

Podoficirjem in vojakom, kateri so v času, ko se postavijo pred superarbitracijsko komisijo, sicer nezmožni za vse vojaške službe, — v slučajih naštetih v §. 4 tudi nepripravni za kak grajanski (civilen) zaslužek, — a pri katerih je vendar še moči pričakovati, da jim se njih telesne nakaznosti nekoliko izboljšajo in da vsled tega postanejo zopet dobri za kako vojaško služitev, oziroma sa samo — stalni zaslužek, sme se invalidska penzija samo časno podeliti, to se pravi, najmanj na eno leto in največ na tri leta, kakor nasvetuje superarbitracijska komisija.

Predno določeni rok ta mine, podvreči je dotičnika vnovič superarbitriju ter ravnati z njim po novem najdenju.

§. 77.

Vračunljivi čas službe.

Pri odmerjanji invalidske penzije šteje se samo čas aktivne službe (§. 8); nasproti se ne vračunja čas, dokler je kdo bil na dopustu (urlavbu) do poklica ali v neaktivni rezervi — iznima se vendar čas izučevanja novincev in čas vajenja v orožji, — dalje se ubežniku (dezertérju) ne všteva vmesni čas ubeštva, naposled ves čas, kar ga kaznjeneec prebode v ječi, ako je ta kazen čez šest mesecev trpela.

Kateri službeni čas veljá pri deželni brambi za vračunljiv čas, to določuje §. 120.

Službeni čas, ki ga je kdo dovršil, predno je bil od vojaštva odpuščen s slovesom ali certifikatom, sme mu se pri odmerjanji penzije samo tedaj vračunjati, ako je neposredstveno po odpustu vnovič vstopil v službo pri vojstvu, vojnem pomorstvu ali deželni brambi.

§. 78.

Določila v §§. 10 in 11 obsežena o vračunjanji vojnih let in časa v vojnem vjetništvu dovršenega veljajo tudi za podoficirje in vojake.

Kadeti in podoficirji, kateri so delali pri vojaškem mapiranji in trianguliranji, imajo, če se sprejmejo v vojaško preskrbo, pravico ugodnejšega računjenja službenega časa pri odmerjanji penzije, o čemer se govori v §. 13.

§. 79.

Kako se komu invalidska penzija odmérja.

Invalidska penzija se odmerja po pravi šarži, v kateri je dotični podoficir ali vojak res bil, predno so ga prevzeli v vojaško preskrbo, in po dovršenem vračunljivem času njegove službe.

Mera letne invalidske penzije moštvu c. kr. vojstva je razvidna iz razkazila Priloga I.

§. 80.

Tistim invalidnim podoficirjem in vojakom, katerim je podeliti invalidsko penzijo, predno so dovršili desetletno aktivno službo, naj se odmerja v tem znesku, kolikor bi jim je šlo po njih šarži, ako bi bili že dopolnili deset let svoje službe.

§. 81.

Kadeti, kateri, ranjeni pred sovražnikom postanejo s tega nezmožni za vojne službe, devajo se v počitek kot lajtnanti s tristo goldinarji letne penzije.

§. 82.

Ako so podoficirji in vojaki, bivaje na dopustu (urlavbu) ali v rezervi, ob enem v kaki civilni državni ali tej enaki službi, ter, vršéč vojaško službo, postanejo za vojaško in civilno službo nezmožni in tudi za grajanske (civilne) zaslužke nesposobni (§§. 73 in 76), tedaj je z njimi ravnati po načelih §^{ta} 6.

Če so takšni podoficirji in vojaki bili iz civilne službe že penzionirani, provizijonirani ali kvijescirani, ter postanejo po tem, vršéč vojaško službo, invalidni in za civilen zaslužek nezmožni (§§. 73 in 76), to dobivajo k svoji civilni penziji (proviziji i.t.d.) — vendar samo tedaj, ako bi bila izpod 300 gld. — privržek na račun vkupnega vojstvenega troškovnika. Ta privržek jim gre za takó dovršeni vračunljivi čas vojaške službe, — vštévajoč čas kake prej opravljene, pa še brez nagrade ostavše civilne službe (§. 6), — po vojaški šarži, na kateri so v resnici bili, po meri v razkazilu Priloga II dani, oziroma samo s tistim delom, ki je potreben v dopolnitev civilne penzije do 300 gld.

Reservni kadeti, kateri so iz civilne službe bili že penzionirani, provizijonirani ali kvijescirani, ter se v slučajih §^{ta} 81 denejo kakor lajtnanti med vojaške počitnike, dobivajo tedaj, kadar njih civilna penzija (provizija) ne dosega 300 gld., od vkupnega vojstvenega troškovnika toliko, kolikor do tega manjka.

A kadar imajo civilne penzije 300 gld. ali še več, ne doplačuje vojstveni troškovnik ničesar.

Od privržka k penziji je nezavisen ranjenski priklad, kadar komu pristoji (§. 90).

§. 83.

Kdaj se penzija začinja vleči.

Invalidska penzija je pristojbina, katera se vsak mesec po naprej plačuje ter ne more deliti na še manje dele, a začinja se vleči s prvim dnevom tistega meseca, ki pride prvi za tem dnevom, katerega je izdan sklep v §. 71 imenovanih oblastev, ukazujoč djati koga v invalidski stan.

§. 84.

Kadar izdatba dotičnega sklepa pade na prvi dan meseca ali če se kdo izrečno s prvim dnevom katerega meseca dene v invalidski stan, tedaj se jame invalidska penzija vleči že na ta dan.

§. 85.

Kdaj se penzija nehá vleči.

Potegovanje invalidske penzije ugasne ali mine ob odhodu (izbrisu) iz invalidskega stanu, — naj se ta odhod primeri po kakoršnem koli načinu, — z odhodnim mesecem.

§. 86.

Jeli moči odpovedati se invalidske penzije ter vzeti odpravo.

Vsakemu podoficirju ali vojaku, komur je invalidska penzija za vselej podeljena, dopušča se pod uveti (pogoji) in načini postavljenimi v §. 23, zahtevati odpravo, namreč toliko, kolikor mu pristoji penzije v dveh letih.

§. 87.

Kako ravnati z invalidnimi podoficirji in vojaki, ki prestopijo v civilno državno službo.

Ako se invalidsko penzijo potegujoč podoficir ali vojak za stanovitno ali samo na poskušnjo prevzame v civilnodržavno ali tej enako službo ali na katero tistih službenih mest, ki so vojaškim doslužencem pridržana, tedaj so v §§. 28 do 30 postavljena načela merodavna gledé tega, kakó je postopati z njim, kar se tiče pristojbin.

Podoficirji in vojaki, katerim je invalidska penzija samó časno naklonjena, imajo o prestopu v katero prej omenjenih služeb samo tedaj pravico do „vojaškega privrška“, ako se jim pri ponovljenem superarbitriji prireče pravica do stanovne invalidske penzije.

§. 88.

Kakó glede pristojbine postopati z njimi, ako bi se iz civilne državne službe povrnili.

Ako se invalid, kateri je iz invalidske penzije prestopil v civilno državno ali tej enako ali vojakom pridržano službo, pozneje iz te službe vnovič dene na počitek, ter po načelih za to njegovo civilno službo veljajočih nima pravice do nobene preskrbe ali če dobode sicer preskrbo, vendar manjšo od penzije, katero je prej vlekkel iz vojaške blagajnice, to mu je iz troškovnika za vojaške penzije dati v prvem slučaju polno prejšnjo invalidsko penzijo, a v poslednjem slučaju toliko, kolikor je razločka med invalidsko in prisojeno mu civilno penzijo.

§. 89.

Ako se invalid, kateri je iz invalidske penzije v civilno državno ali tej enako službo ali v kako vojakom pridržano službo prestopil, te službe iznebi in nadštoječe oblastvo to dovoli, naj tudi sme nazaj stopiti v uživanje prejšnje invalidske penzije.

Ako se pa takšen invalid obsodi v izgubo civilne službe zaradi takega kaznjivega djanja, s katerim je po kaznenih postavah združena izguba invalidske preskrbe, nima več pravice do povratka v penzijo.

Oddelek II.

● prikladih ranjencem.

§. 90.

Splošno načelo.

Priklad ranjenski je popolnem neodvisen od invalidske penzije ter se, brez ozira na čas službe in šaržo, odmerja edino po tem, koliko je bil kdo oranjen.

§. 91.

Kdo ima pravico, da mu se prisodi ranjenski priklad.

Podoficirji in vojaki, katerim se prigodí, da so od sovražnikovega orožja ali z drugimi bojnimi pripravami (aparati) v vojski, ali tudi o miru, zvršujoč svojo službo, brez svčje krivice ranjeni ali težko okvarjeni ter vsled tega postanejo za zlužbo nezmožni, dobivajo k svoji pravilni invalidski penziji po osem in štiri-deset goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 92.

Podoficirjem in vojakom, kateri so s kakim v §. 91 naštetih povodov roko al nogo izgabili, pristoji k pravilni invalidski penziji šest in dvetdeset goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 93.

Podoficirji in vojaki, kateri so takó, kakor je v §. 91 rečeno, izgubili po dva uda, ali oslepeli na obe očesi do dobrega, ali vsaj toliko, da vidijo samó prav velike stvari, ki so jim najbližje, oziroma da morejo le svetlo od tmine razločevati, dobivajo po sto in štirideset goldinarjev ranjenskega priklada na leto.

§. 94.

Taka nezmožnost, posluževati se kacega uda, da vsled nje človek ní za nikak zaslužek, po tem tiste rane ali težke oškodbe na glavi, na prsih ali trebuhu, katere imenitnim za življenje organom popolnoma in stanovitno kratijo delovanje, štejejo se za enake izgubi enega uda.

§. 95.

Kadeti, ki se kot lajtnanti denejo v počitek za to, ker so bili pred sovražnikom ranjeni, imajo pravico do ranjenskega priklada po meri oficirjem (§. 36 do 39) ustanovljeni.

§. 96.

Kdaj se začenja vleči ta priklad.

O tem, kdaj se začenja priklad ranjencem potegovati, veljajo ista določila, kakor gledé invalidske penzije (§§. 83 in 84); kakor ta, takó je tudi ranjenski priklad mesečno po naprej plačevana, dalje ne deljiva pristojbina.

§. 97.

Kdaj se končava to potegovanje.

Dobivanje ranjenskega priklada mine ali ugasne samo :

- a) S prejemavčevo smrtjo;
- b) kadar se prejemavec preseli v kako vnanjo deželo ali če zadobi tuje državljanstvo.

§. 98.

Priklad ranjencem se ne sme s prepovedjo ali zvršlom poprijemati.

Priklad ranjencem ne more se ni zunaj sodišča, ni po sodnem potu vzeti v prepoved ali zvršilo (eksekucijo).

Oddelek III.**● sprejemanji med preskrbovance vojaških invalidnic.**

§. 99.

Kdo ima pravico do preskrbovanja v invalidnici.

Invalidni podoficirji in vojaki, kateri so :

- a) najmanj trideset let nepretrgoma aktivno služili; ali kateri so
- b) vsled rane pred sovražnikom prejete ali pa sploh v službi oslepeli, ali tako teške oškodbe pretrpeli, da potrebujejo posebne postrežbe in skrbi; naposled taki, katere je

- c) v aktivni službi zadelo slaboumje, božjast ali pa mrtvoudnost storila tuje pomoči potrebne, ako ne morejo pri svojih dobiti strežbe, kakoršne jim je treba;
imajo pravico, biti sprejeti v katero vojaško invalidnico.

§. 100.

Kaj pristoji invalidom stoječim v preskrbi kake invalidnice.

V vojaško invalidnico sprejetim invalidom pristojé v vseh okolnostih: mezda, hrana, kruh, stanišče, obleka in tabak, ali tabak za ustanovljeno posebno ceno (limito), katero morajo plačati.

Kadar nastanejo posebni razmeri, imajo oni pravico tudi službovnega, delovnega, hodovnega (maršnega) ali zdravstvenega priklada pod istimi uveti in v enaki meri kakor moštvo stoječega vojstva.

§. 101.

Mezda pristoji moštvu v vojaško invalidnico sprejetemu po pravi šarži, v kateri je kdo naposled res bil, ko je aktivno služil.

Po kateri meri se invalidska mezda odmerja posameznim šaržam, to je očitno iz razkazila Priloga III.

Za mero ostalih pristojbin, za začetek in konec vseh v §. 100 naštetih prejemkov veljajo sploh načela stoječemu vojstvu postavljena.

§. 102.

Priklad ranjencem.

V slučajih, ki jih imajo v mislih §§. 91 do 94, pristoji tudi moštvu, stoječemu v preskrbi kake vojaške invalidnice, ranjenski priklad v meri ondukaj povedani.

O začetku in koncu potegovanja tega priklada veljajo določila §§^{6v} 96, oziroma 83 in 84, po tem 97.

§. 103.

Odpoved preskrbe v invalidnici.

Podoficirjem in vojakom, katerim je podeljena preskrba v kaki vojaški invalidnici, dano je na voljo:

- a) Namesto preskrbe v invalidnici zahtevati, da smejo invalidsko penzijo zunaj invalidnice vleči, ali pa
- b) celo odreči se preskrbovanja v invalidnici ter vzeti odpravo.

§. 104.

Tistim invalidom, kateri imajo pravico do preskrbe v invalidnici, pa bi zaradi posebnih okolnosti rajši dobivali invalidsko penzijo, pridržan je vsegdar sprejem v invalidnico.

§. 105.

Ako se kdo odpové preskrbe v invalidnici, dodeljuje mu se z uveti in po načinih, ki jih postavlja §. 23, v odpravo toliko, kolikor znese v dveh letih tista

invalidska penzija, na katero bi bil ob izstopu iz aktivne službe imel pravico po Prilogi I.

§. 106.

Kdaj propade preskrba v invalidnici.

Kadar se pravica do preskrbe v invalidnici izgubi z obsodbo v kazen težke ječe, nehavajo vse pristojbine invalidnične (razen priklada ranjenim, §. 97) s poslednjim dnevom tistega za potegovanje mezde določenega razdobja, v katerem je bila kazenska sodba razglašena.

Takšni invalidi, ki se dadó v pijanstvo, ki po svoji nepogodnosti v invalidnici zdražbe delajo, ki se hišnim ustanovilom (postavam) nečejo pokoravati ter, ne maraje za nobeno svaritev in naloženo kazen, ostanejo nepoboljšljivi v svoji napaki, kateri se torej skažejo, nevredni preskrbe v invalidnici, odpravijo se iz invalidnice na predlog invalidničnega poveljstva, podan nadstoječemu glavnemu (vojaškemu) poveljstvu, ter se jim odkaže invalidska penzija po meri, kakor jim gre.

§. 107.

Pogrebna povprečnina.

Za vsakega v stanu preskrbovancev kake vojaške invalidnice umršega podoficirja ali vojaka, ki ga je po pravilniku (reglementu) s sprevedom (konduktom) pokopati, sme se, kadar iz njegove ostaline (zapuščine) ni moči pogrebnih troškov opraviti, zaračuniti erarju povprečnina (pavšal) treh goldinarjev za trugo, kakor tudi za druge manjše troške, ki se o tej priliki naberó, ako ni za to že itak poseben zalog (fond) določen, ali kako drugače poskrbljeno.

§. 108.

Odprava rodovinom po umrših invalidničnih preskrbovancih izmed vojaškega moštva.

Rodovinom (§. 25, odstavek 2) po prvem načinu oženjenih preskrbovancev kake vojaške invalidnice izmed moštva, ki umrjejo, pristoji po trideset goldinarjev odprave, katero je precej in sicer ta dan po moževi ali očetovi (smrti) odšteti.

B. C. kr. vojno pomorstvo.

§. 109.

Zgornja določila veljajo z naslednjimi premenami tudi za podoficirje in mornarje (matroze) c. kr. vojnega pomorstva.

§. 110.

Podoficirjem, od podladijarja (podbočmana) in temu enakih ali vrstnih šarž (častnikov) navzgor, je tist čas, kar ga po dopoljenih desetih letih službe o miru prebodo na ladiji, namreč na opremljeni ladiji vojnega brodovja, na vadbeni (šolski) ladiji ali njenem tenderji, pri odmerjanji penzije devati v račun po določenih obseženih v §. 65.

§. 111.

Penzija teh le šarž, namreč nadladijarja, ladijarja in podladijarja (nadbocmana, bocmana in podbocmana) in tem enakih ali vrstnih podoficirjev odmerja se takó, kakor osebam plačo (gažo) prejemajočim, a v noben dijetni razred ne vvrščeni, in to na podlogi aktivnostne mezde, kolikor je prihaja na 360 dni; ti podoficirji stopijo torej po dovršenih štirideset letih službe v užitek dotične polne aktivnostne pristojbine.

Mera letne invalidske penzije za moštvo c. kr. vojnega pomorstva od ladijarjevega pomočnika (mata) in temu enakih šarž nizdolu razvidna je iz razkazila, Priloga IV, a mera, po kateri je invalidsko mezdo odmerjati pomorskemu moštvu, nastanjenemu v kaki vojaški invalidnici, vsakemu po svoji šarži, vidi se iz razkazila, Priloga V.

S pomorstvenim moštvom, ki privzeto izmed bivajočih na dopustu (urlavbu) ali v rezervi, stoji v civilni državni ali tej enaki službi, ali ki je iz te službe že penzionirano, provizijonirano ali kvijescirano, dela se po določenih §^a 82. Ali šarže: nadladijar, ladijar in podladijar in vrstni tem podoficirji štejejo se v tem za enake rezervnim osebam (§. 6), ki plačo vlečejo, pa niso vvrščene v noben dijetni razred, ter se jim za tega delj vojaška penzija, oziroma povišba civilne penzije (provizije i.t.d) za 2¹/₂ odstotek po §. 6 izračunja na podlogi aktivnostne mezde, kolikor je prihaja za 360 dni. Vojaški privržek civilni penziji (proviziji i.t.d.), ki — v zmislu drugega odstavka §^a 82 — pristoji ostalemu na dopustu bivajočemu in v rezervi stoječemu moštvu c. kr. vojnega pomorstva, vidi se iz razkazila, Priloga VI.

§. 112.

Z morjački (mornarčki) in s pristrojnimi (mašinskimi) hlapčiči c. kr. vojnega pomorstva, kadar vsled kake oškodbe — prejete v službi in izvirajoče od službe — postanejo nezmožni za vojno službo, delati je kakor z mornarji četrtega razreda.

§. 113.

Posebna določila so dana o preskrbi delavcev v orožnici (arsenalu).

Tretje poglavje.

0 postrežbi na umu bolnih oseb c. kr. vojstva in c. kr. pomorstva, kadar se sprejmó v kako bláznico (norišnico).

§. 114.

Splošna določila.

Na umu bolni oficirji katere koli stopinje (avditorji, vojaški zdravniki in krdelski računarji), pomorski kadeti, vojaški in pomorstveni duhovni, uradniki in v nikak dijetni razred ne vvrščeni prejemavci plače (gaže), ki uživajo vojaško pristojbino (bodi si plačo ali penzijo), in takó tudi tisti podoficirji, vojaki in mornarji, katerim se, dokler aktivno služijo ali ko že invalidsko penzijo vlečejo ali preskrbo v kaki invalidnici uživajo, um zmeša tako, da je treba oddati jih v bláznico (hišo blaznih), spravijo se lahko ali:

- a) v oddelek Trnavske vojaške invalidnice, odmenjen blaznim; ali pa kadar bi ne bilo moči jih ondi sprejeti
- b) v kako civilno bláznico.

Óni prvi se imevajo zapisane pri Trnavski invalidnici, ti pa, dokler so bolni, pri tisti vojaški invalidnici, katera je dolžna, držati jih v razvidnosti.

§. 115.

Oficirji in drugi gažisti.

Oficirji in drugi uživavci plače, ki se jim um zmeša, dobivajo penzijo sistemoma jim pristoječo, naj že bodo sprejeti v oddelek blaznih Trnavske vojaške invalidnice, ali pa v kako civilno bláznico.

V bláznicah pristoji vzdržba generalom in admiralom, štabnim in višjim oficirjem, vojaškim in pomorstvenim duhovnom in uradnikom po prvem, pomorskim kadetom (pomorskim aspirantom) po drugem, naposled plačo dobivajočim a v nikak dijetni razred ne vvrščenim osebam iz vojstva in vojnega pomorstva po tretjem razredu, kakor je navada v teh zavodih.

Vrhi tega pristoji v tem slučaju, ko bi ne bilo moči s penzijo in z dohodki kakega zasebnega imenja oblačil nabavljati in drugih manjših potrebščin zalagati, za vsakega v kako bláznico oddanega gažista letna povprečnina (pavšal), katere se po prvem razredu preskrbovanim odmerja osemdeset, po drugem razredu preskrbovanim šestdeset in po tretjem razredu preskrbovanim štirideset goldinarjev.

Troške vzdrževanja in troške za prevožnjo na umu bolnega v zavod opravljati je s penzijo in z dohodki zasebnega njegovega imenja, ako bi ga kaj bilo. Ako bi penzija in dohodki iz kakega zasebnega imetka ne zmogli teh troškov, tedaj nosi erar, kolikor bode več troška.

Po smrti takega bolnika privzeti je v zalogo troškov tudi bistvo (substancija) imetka, ako se s tem ne spravi v nevarnost obstanek zapuščene pokojnikove rodovine.

§. 116.

Podoficirji, vojaki in mornarji.

Za podoficirje, vojake in mornarje, ki se spravijo v kako bláznico za to, ker se jim je um zmešal, plačuje erar vse troške, in to za kadete po drugem, za ostale podoficirje, za vojake in mornarje po tretjem vzdržbenem razredu, a nasproti se jim ustavijo druge pristojbine.

Drugi del.

C. kr. deželna bramba

(s tiroljskimi in predarelskimi deželnimi strelec vred).

§. 117.

Načela, postavljena za vojaško preskrbovanje oseb c. kr. vojstva, veljajo popolnoma za oficirje, duhovne, uradnike ali sploh plačo (gažo) potegujoče osebe, po tem podoficirje in drugo moštvo c. kr. deželne brambe, ki so postali invalidni v aktivni službi; tudi naj se pri odmerjanji penzije okrajnim narednikom ali

feldvebeljnom (okrajnim nadlovcem) službenoletni priklad plači prištet v račun devlje (§. 18).

Tista načela, zlasti določila obsežena v §§. 6, 77 in 82 gledé oseb bivajočih na dopustu in v rezervi, uporabljajo se sploh tudi na deželno-brambene osebe v neaktivni službi in v evidenciji (razvidnici).

Vendar je na obojno stran držati se dotičnih posebnih določil, ki se tu niže dajó.

§. 118.

V vseh tistih slučajih, v katerih ima pri oskrbovanji oseb c. kr. vojstva državno vojno ministerstvo ali pa katero glavno (vojaško) poveljstvo svoje delo, naj ob preskrbovanji oseb c. kr. deželne brambe nastopi delovanje c. kr. ministerstva za deželno bran, oziroma dotičnega brambovskega poveljstva (na Tirolskem in Predarelskem delovanje višjega oblastva za deželno bran in poveljstva za deželno bran) — eventualno po naravnilih v §. 127, odstavku 2, stoječih.

§. 119.

Vsi k preskrbovanju šteti užitki, ki gredó po tej postavi osebam deželne brambe in kateri niso izrečno določeni, da jih izplačuje vkupni troškovnik vojsta, opravljajo se iz občnega (civilnega) penzijskega zaloga (fonda), oziroma iz tistega zaloga, iz katerega se je vlekla civilna plača v aktivnosti (§§. 6 in 82).

§. 120.

Za čas službe (§§. 8 do 14, po tem 77 do 83) naj se pri odmerjanji penzije z ozirom na služenje v c. kr. deželni brambi dalje še v račun jemlje tudi:

- a) tist čas, kar katera oseba deželne brambe, penzijo vojstva dalje uživajoč (§. 121), v aktivnem stanu deželne brambe služi, tudi tedaj, ko bi — takó služeč — namesto aktivnostne plače samo privržek k penziji vlekla;
- b) vsaka časna služitev oseb k ne aktivnemu stanu ali k evidenciji deželne brambe spadajočih o miru, v pripravljenosti in o vojski, ako je z njo združena pravica do aktivnostnih pristojbin (privržka k penziji) ali nadnevne pristojbine od vnovične službe, oziroma mezde;
- c) tist čas, katerega so spadajoči k ne aktivnemu stanu ali evidenciji deželne brambe obiskovanju podnevnega ali večernega tečaja (kursa) šol za deželno-brambovne aspirante oficirske stopinje posvetili v polnem njegovem razsežaji, takó z ozirom na dobo, doklej ima trpeti ta tečaj, kakor tudi na vse zapovedane učne predmete — in sicer brez razločka, je li to bilo na račun deželno-brambovnega troškovnika ali ob svojem trošku;
- d) vsak tist čas, kar ga je kdo, predno je stopil v c. kr. deželno brambo, v aktivnem stanu c. kr. vojstva ali c. kr. vojnega pomorstva ali tudi v civilno-državni ali tej enaki službi takó prebil, da mu ga je moči vračunjati (§§. 8 in 77), ako je v c. kr. deželno brambo prestopil neposrednje (na ravnost), ali pa iz stanovitnega ali časnega počitka (dopusta s čakárinom) ter je civilna državna ali tej enaka služba bila takova, da mu se sme vračunjati.

§. 121.

Oficirjem, duhovnikom, uradnikom ali sploh plačo dobivajočim osebam, kakor tudi podoficirjem in brambovcem, ki so prestavljeni v c. kr. deželno brambo

izmed djanih na počitek, oziroma izmed invalidov c. kr. vojstva (vojnega pomorstva), treba je — brez zazločka, naj spadajo k aktivnemu ali ne aktivnemu stanu, ali samo k evidenciji deželne brambe, — za aktivno službo v stoječem vojstvu že zadobljeno penzijo, dokler se je dobrovoljno ne odrekó ali je ne izgubé, na vkupni troškovnik vojstva pravilno dalje plačevati.

§. 122.

Te osebe dobé ipó vračunljivem služenji v deželni brambi tudi pravico, da jim se nepretrgoma od vojstva izplačevana penzija poviša.

Znesek tega poviška, kateri — z izimkom slučaja v §. 128 omenjenega — obtežuje občni penzijski zalog, izračunja se na podlogi vseskupnega časa službe, kakor se najde, ako se nova služba neposrednje dan za dnevom prišteva k prejšnji, in pa na podlogi poslednjič potegovane plače (penzije s privržkom, §§. 120 in 121), oziroma mezde.

Takó se penzija vnóvič odmerja deželno-brambenim osebam aktivnega stanu še le tedaj, kadar se vnóvič denejo na počitek, a osebam deželno-brambenim ne aktivnega stanú ali evidencije za vsak slučaj posebej, kakor namreč katera vsled službenega v deželni brambi vračunljivega časa zadobode pravico do penzijskega poviška.

§. 123.

Deželno-brambene osebe ne aktivnega stanu ali evidencije, ki uživajo penzijo plačevano na vkupni troškovnik vojstva ter se v tem razmerji povzdignejo na višjo šaržo, dobivajo še le tedaj pravico do večje tej šarži primerne penzije, ako se na sistemizirano mesto aktiyne službe za trdno postavijo in z njega nazaj na počitek prestopijo, ali pa če so — tudi ne postavljene za trdno na aktivno službeno mesto — pred sovražnikom, ali tudi o miru, neposrednje opravljajoč vojaško službo, postale za službo nezmožne zaradi prejete rane, težke oškodbe ali zaradi kake druge v zmyslu §^{ta} 4 c) pretrpljene stalne skaze na zdravji.

Tudi ta povišek penzije obremenjuje občni penzijski zalog zunaj slučaja v §. 128 omenjenega.

§. 124.

Katera razdobja naj veljajo za vojne pohode (ekspedicije), oziroma za vojna leta (§. 10, odstavek 3 in §. 78), to in pa uporabo te ugodnosti na posamezne dele c. kr. deželne brambe zaukazuje Njegovo ces. in c. kr. apostolsko Veličanstvo za vsak slučaj posebej.

§. 125.

Rodovinam takih umrših penzionistov, kateri so se v počitku oženili (§. 27), pristoji samo tedaj posmrtna četrt, oziroma odprava, ako je mož ali oče po ženitvi vnóvič zadobil stanovitno službo v aktivnem stanu c. kr. deželne brambe, ter se je pozneje v drugo djal na počitek, ali če je bil tudi samo časno v službo vzet, a je umrl vsled rane pred sovražnikom prejete, ali vsled druge oškodbe, katera ga je v službi brez njegove krivnje zadela, ali vsled prijemljive bolezni, ki jo je služeč v bólnici (špitalu) bil nalezal.

Ako je umrši penzionist svojo pokojnino (počitkovino) ali nekaj te pokojnine dobival na račun vkupnega vojstvenega troškownika, prihaja posmrtna četrt ali del posmrtné četrti, izračunjen na podlogi potegovane vojstvene penzije, na troš-

kovnik vojstva ter obtežuje njega, vendar — kolikor nimajo mesta določila §^{ta} 128, — samo tedaj, če se je pokojnik bil oženil že v aktivnem stanu vojstva ali pa sicer na stanovitnem počitku, a v poslednjem slučaju pred veljavnostjo vojne postave od 5. decembra 1868 (Drž. zak. št. 151). Ostanek idoče posmrtné četrti nosi občni penzijski zalog.

Ako se je pa kdo izmed stanovitno v pokoj djanih še le po tem oženil, ko je ta vojna postava bila v moč prišla, tedaj nosi občni penzijski zalog — izvzemši slučaj §^{ta} 128 — vso posmrtno četrt, kar je komu grc.

§. 126.

Oficirji izmed vojaštva c. kr. deželne brambe, od stotnika (ritmojstra) nizdolu, smejo se takó, kakor oficirji c. kr. vojstva (armade), sprejeti v stan preskrbovancev vojaških invalidnic, ako so v vračunljivi službi postali invalidni ter se nahajajo v stanovitnem počitku.

Izinkoma smejo se tudi na počitek djani oficirji za pravosodno službo, zdravniki, računarji, duhovni in uradniki c. kr. deželne brambe od IX. dijetnega razreda nizdolu prevzeti v preskrbo invalidsko, ako so v vračunljivem službovanji postali invalidni (§. 48).

Z gažisti, kateri niso vvrščeni v noben dijetni razred, bode se, ako postanejo invalidni o kakem vračunljivem službovanji, gledé invalidske preskrbe delalo takó, kakor z njihovimi vrstniki v vojstvu (§§. 58 in 59).

Naposled imajo tudi deželno-brambeni podoficirji in brambovci, postavši invalidni v vračunljivem služenji, po določilih drugega poglavja, III. oddelka, enakšno pravico, biti sprejeti v stan preskrbovancev vojaških invalidnic, kakor invalidni podoficirji in vojaki c. kr. vojstva.

Ako bi vendar to sprejetje oseb c. kr. deželne brambe v stan preskrbovancev vojaških invalidnic zahtevalo večjih pristojbin, nego dotičnikom gredó iz skupne založbe (dotacije) vojnega upravnstva (§§. 121, 122 in 128), treba bode tak presežek, a če nimajo nikake pravice do preskrbovanja iz te založbe, ves znesek pristojećih troškov (z omenjeno v §§. 59 in 108 posmrtno četrtjo, oziroma odpravo vred) povračevati iz občnega penzijskega zaloga.

Določati o sprejemu deželno-brambenih oseb v vojaške invalidnice pristoji oblastvom vojstva, namreč kar se tiče oseb, plačo potegovavših, državnemu vojnemu ministerstvu, gledé ostalih deželno-brambenih oseb pa glavnim (vojaškim) poveljstvom.

Pri tem naj veljá to ravnilo, da osebe deželno-brambovske, ki so v vojski postale za službo nezmožne, imajo enakšno pravico, kakor osebe iz vojstva, ter da gre predstvo samo temu, kdor je posebnega ozira vreden; a deželno-brambeni oficirji, eventualno gažisti v drugem odstavku tega paragrafa imenovani, ki so v času mira postali za zlužbo nezmožni, da se samo v prav nenavadnih slučajih, — podoficirji in brambovci, postavši o miru za službo nezmožni, nasproti vselej sprejemajo, kadar bode prostora za-nje.

Tu zgoraj za plačevanje postavljena načela so merodavna tudi tedaj, kadar se določila, obsežena v tretjem poglavju te postave, uporabljajo na osebe iz c. kr. deželne brambe.

§. 127.

Superarbitracijo deželno-brambenih oseb naj opravljajo superarbitracijske komisije, ki jih je nalašč sestavljati pri deželno-brambenih poveljstvih (poveljstvu za deželno bran).

Ako pa preskrba deželno-brambenih oseb prihaja po vsem ali deloma na troškovnik vojstva, tedaj naj se superarbitracija opravi po meševiti komisiji ter pristoji potrdba superarbitracijskega najdenja v prvem slučaju gledé oseb plačo potegujočih državnemu vojnemu ministerstvu, in gledé moštva glavnim (vojaškim) poveljstvom, — a v poslednjem slučaju gledé plačo dobivajočih oseb ministerstvu za deželno bran dogovorno z državnim vojnim ministerstvom, gledé moštva pa deželno-brambenim poveljstvom (višjemu oblastvu za deželno bran) dogovorno z glavnimi (vojaškimi) poveljstvi.

§. 128.

Ako katera deželno-brambovska oseba vsled mobilizacije ali — porabljena za vkupne državne ali vojne namene — postane za službo nezmožna, to plačuje vkupni troškovnik vojstva pristojbine vojaškega preskrbovanja gredoče ji po tej postavi: — pod katerimi pristojbinami je obsežena tudi preskrba v invalidnici in postrežba bolnih na umu (§. 126), po tem morebiti posmrtna četrt (§. 125), — plačuje namreč:

- a) Priklade ranjencem v vseh razmerih;
- b) vse k preskrbi spadajoče užitke za tiste neaktivnemu stanu prištete deželno-brambene osebe, katere pred mobilizacijo niso bile ni v civilno-državni, ni v drugi tej enaki službi;
- c) vojaške pokojnine — po §§. 6 in 82 idoče komu zgolj za čas vojaške službe — tistim deželno-brambenim osebam neaktivnega stanu ali pa evidencije, ki stojé v kaki civilno-državni ali tej enaki službi, ali ki so iz teh služeb že penzionirane, provizijonirane ali kviescirane, pa so se v enem ali v drugem slučaju vsled mobilizacije povrnile v vojaško službo;
- d) tisti penzijski povišek, katerega deželno-brambene osebe neaktivnega stanu ali pa iz evidencije — uživajoč že vojstveno ali brambovsko penzijo ali pa tudi obojno, — pridobé na podlogi poslednjič potegovane plače (gaže) s tem, da se njihov iz mobilizacije vračunljivi službeni čas neposrednje došteje k prejšnjemu vračunljivemu času, za katerega še nimajo nagrade;
- e) naposled vse k preskrbi gredoče užitke na podlogi celega vračunljivega službenega časa za tiste deželno-brambenemu aktivnemu stanu prištete osebe, ki se jim je katero sistemizirano službeno mesto za trdno (definitivno) podelilo.

Razkazo

o letni pristojbini invalidske penzije invalidnemu moštvu c. kr. vojsstva.

		Š a r z a									
		Narednik ali feldvebelj (Računski narednik). Nadlovec (Računski nadlovec). Stražmojster (Računski stražmojster). Ognjar (Računski ognjar). Polkovni tambur pri pešilih. Polkovni trompetar pri konjci in topništvu. Bataljonski hornist (trobec) pri loveih. Mojster 1. razreda tehničnega topništva. Puškar 1. razreda.	Vodovni } vodnik. Štapski } Divizijski trompetar pri konjci in bojnem topništvu. Bataljonski trompetar pri trdnjaskem topništvu. Puškar 2. razreda. Živinozdravni kovač. Mojster 2. razreda pri tehničnem topništvu. Mojster 1. razreda ostalih zavodov vojsstva.	Desetnik (korporal). Podlovec. Bataljonski tambur. Bataljonski hornist pri pešilih. Škadronski trompetar pri konjci in krdelu vojaskih voznikov. Baterijski trompetar pri topništvu. Puškar 3. razreda. Škadronski jermenar. Mojster 2. razreda razen takih mojstrov pri tehničnem topništvu.	Pešec, lovec. Dragon, husar, ulan. Nadtopničar in podtopničar (od topa, vozni). Saper 1. in 2. razreda. Nadpionir in podpionir. Zdravstveni vojak. Pratežni vojak pri krdelu vojaskih voznikov. Vozni vojak pri krdelnem trainu. Kompanijski tambur. " hornist. " trompetar. Pionir pri pešilih. Oficijski služabnik. Tovarš 2. in 3. razreda.						
	namreč:	oficijski namestnik									
Koliko dobiva na leto invalidske penzije v goldinarjih											
	po dopoljenih 10	108	84	72	60	48	36				
	" " 12	126	98	84	70	56	42				
	" " 15	144	112	96	80	64	48				
	" " 18	162	126	108	90	72	54				
	" " 21	180	140	120	100	80	60				
	" " 24	198	154	132	110	88	66				
	" " 27	216	168	144	120	96	72				
	" " 30	234	182	156	130	104	78				

Opomnja. Kadeti, ki se še niso mogli imenovati za oficirske namestnike, ker v njihovih vojaskih krdelih ni bilo praznega mesta, dočim so v konkretnem stanu (statusu) njihovega orožja po činu mlajši to stopinjo že dosegli, dobivajo po službenem času za oficirske namestnike odmerjeno penzijo, samo če kvalifikacijski spisek naznanja, da so popolnem dobri za oficirje.

Razkazilo

o tistem na vkupni treskovnik vojsva plačevanem privrzkku k penziji, kateri na dopustu in v rezervi bivajočemu moštva vojsva, — ako kateri vršič vojaško službo postane invaliden, — pristoji tedaj, kadar je kdo že iz kake civilno-državne ali tej enake službe penzioniran, provizijoniran ali kvijesciran (§, 82).

Namreč:		Po dopoljenih dveh vračunljivih letih vojaške službe, brez ozira na čas, ki ga je kdo, predno je bil penzioniran (kvijesciran i.t.d.), v civilni službi prebil, in ki je že vzet v račun pri penziji, pristoji morebiti (eventualno)		Za vsaka tri dopoljena vračunljiva leta vojaške službe eventualno pristoji k stoječemu poleg še drug	
		letni privrček v goldinarjih — in ne večji —			
Kadetu oficirskemu namestniku		18		18	
naredniku (feldvebeljnu)		14		14	
vodniku	in vrstnikom let-eh po razkazilu v Prilogi I.	12		12	
desetniku		10		10	
poddesetniku (razvodniku)		8		8	
pešcu		6		6	

Ako takšen podoficir ali vojak postane invaliden (§, 82), še predno dopolni dveletni vračunljivi čas vojaške službe, dobi privrčka k penziji ravno toliko, kakor da je dveletni čas vojaške službe že dovršil.

Zgornji maksimalni ali nepovišni privrček sme se sploh samo tedaj in toliko izplačevati, kadar in kolikor civilna penzija, provizija i.t.d. ne dosega 300 gld. Ako tedaj na primer kadet oficirski namestnik vleče 290 goldinarjev civilne penzije, pristoji mu samo deset goldinarjev privrčka, bodi si da ima dve ali še več let vračunljive vojaške službe.

Razkazo

o mezdah invalidnega moštva c. kr. armade, sprejetega v vojaške invalidnice.

Mezda v krajcarjih, ki jo dobiva na dan					
35	25	15	10	5	
Oficirski namestnik	Narednik ali feldvebelj (Računski narednik) Nadlovec (Računski nadlovec) Stražmojster (Računski stražmojster). Ognjar (Računski ognjar). Polkovni tambur pri pešcih. Polkovni trompetar pri konjci in topništvu. Bataljonski hornist (trobec) pri lovcih. Mojster 1. razreda tehničnega topništva. Puškar 1. razreda.	Vodovni vodnik Divizijski trompetar pri konjci in bojnem topništvu. Bataljonski trompetar pri trdnjaskem topništvu. Puškar 2. razreda. Živinozdravni kovač. Mojster 2. razreda pri tehničnem topništvu. Mojster 1. razreda ostalih zavodov vojstva.	Desetnik (korporal). Podlovec. Bataljonski tambur. Bataljonski hornist pri pešcih. Škadronski trompetar pri konjci in krdelu vojaških voznikov. Baterijski trompetar pri topništvu. Puškar 3. razreda. Škadronski jermenar. Mojster 2. razreda razen takih mojstrov pri tehničnem topništvu	Poddesetnik ali razvodnik (frajtar). Patrolni vodnik. Predmojster ali predstelec. Tovariš 1. razreda.	Pešec, lovec. Dragon, husar, ulan. Nadtopničar in podtopničar (od topa, vozni). Sapér 1. in 2. razreda. Nadpionir in podpionir. Zdravstveni vojak. Pratežni vojak pri krdelu vojaških voznikov. Vozni vojak pri krdelnem tramu. Kompanijski tambur. " hornist. " trompetar. Pijonir pri pešcih. Oficirski služabnik. Tovariš 2. in 3. razreda.

Opomnja. Kadeti, ki se še niso mogli imenovati za oficirske namestnike, ker v njihovih vojaških krdelih ni bilo praznega mesta, dočim so v konkretnem stanu (statusu) njihovega orožja po činu mlajši to stopinjo že dosegli, dobivajo oficirskim namestnikom odmerjeno invalidniško mezdo, samo če kvalifikacijski spisek naznanja, da so popolnem dobri za oficirje.

Razkazilo

o letni pristojbini invalidske penzije invalidnemu moštvu c. kr. vojnega pomorstva

Š a r ž a

namreč:	Koliko dobiva na leto invalidske penzije v goldinarjih																																														
	10	12	15	18	21	24	27	30	42	49	56	63	72	81	90	104	117	130	144	156	168	182	208																								
Orožni podmojster. Krdelni hornist. Ladjarjev pomočnik (mat). Krnarjev pomočnik. Pristrojni (masinski) pomočnik.	službenih letih																																														
	96	112	128	144	160	176	192	208	84	98	112	126	140	154	168	182	72	84	96	108	120	132	144	156	60	70	80	90	100	110	120	130	54	63	72	81	90	99	88	96	104	117	130	144	156	168	182
Orožni pomočnik. Kvartimojster. Krmni kvartimojster. Strojni kvartir- mojster.	službenih letih																																														
84	98	112	126	140	154	168	182	72	84	96	108	120	132	144	156	60	70	80	90	100	110	120	130	54	63	72	81	90	99	88	96	104	117	130	144	156	168	182	208								
Orožni kvartir- mojster. Košnjak (maršgrst). Krmnjak. Strojak (masinjak). Nadkurlic. Nadbolničar. Depot-hornist*)	službenih letih																																														
72	84	96	108	120	132	144	156	60	70	80	90	100	110	120	130	54	63	72	81	90	99	88	96	104	117	130	144	156	168	182	208																
Orožnjak. Mojrak ali mornar 1. razreda. Mojrak krnar. Kurlic 1. razreda. Bolničar 1. razreda.	službenih letih																																														
60	70	80	90	100	110	120	130	54	63	72	81	90	99	108	117	48	56	64	72	81	89	88	96	104	117	130	144	156	168	182	208																
Mojrak 2. razreda. Kurlic 2. razreda. Bolničar 2. razreda.	službenih letih																																														
54	63	72	81	90	99	108	117	48	56	64	72	81	89	96	104	117	130	144	156	168	182	208																									
Mojrak 2. razreda. Bolničar 2. razreda.	službenih letih																																														
48	56	64	72	81	89	96	104	117	130	144	156	168	182	208																																	
Mojrak 2. razreda. Bolničar 2. razreda.	službenih letih																																														
42	49	56	63	70	77	84	91	104	117	130	144	156	168	182	208																																
Mojrak 4. razreda. (Godce*). Trobec ali hornist**). Oficirski služabnik.	službenih letih																																														
42	49	56	63	70	77	84	91	104	117	130	144	156	168	182	208																																

*) Stoji lahko tudi v šarži orožnega pomočnika ter kakor takov dobiva invalidsko penzijo orožnega pomočnika.

***) K pomorstveni muziki spadajoči godci in hornisti lahko stojijo v katerem nižjih razredov mornarskega placila ter imajo v takem slučaju pravico do invalidske penzije, ki je uravnana za dotični mezdni razred.

Razazilo

o mezdah v vojaške invalidnice spravljenege invalidnega moštva c. kr. vojnega pomorstva.

Mezda v krajezarjih, ki jo dobiva na dan			
50	40	30	25
Nadladijar (nadbocman). Nadkrmar. Nadpristrojnik.	Ladjar. Krmar. Pristrojinik (masinski pristav).	Orožni mojster. Podladijar (podbocman). Podkrmar. Podpristrojnik.	Orožni podmojster. Krdelni hornist. Ladjarjev pomočnik. Krmarjev pomočnik. Pristrojni (masinski) pomočnik.
20			Orožni pomočnik. Kvartirmojster. Krmni kvartirmojster. Strojni kvartirmojster.
Mezda v krajezarjih, ki jo dobiva na dan			
18	14	10	8
Orožni kvartirmojster. Košnjak. Krmnjak. Strojak (masinjak). Nadkurilec. Nadbolničar. Depotni hornist*).	Orožnjak. Morjak ali mornar 1. razreda. Krmni morjak. Kurilec 1. razreda. Bolničar 1. razreda.	Morjak (mornar) 2. razreda. Kurilec 2. " Bolničar 2. "	Morjak 3. razreda. Bolničar 3. razreda.
			Morjak 4. razreda. (Godec **). Hornist**). Oficirski služabnik.

*) Stoji lahko tudi v šarži orožnega pomočnika ter kakor takov dobiva invalidsko mezdo orožnega pomočnika.

***) K pomorstveni muziki spadajoči godeci in hornisti lahko stojé v katerem nižjih razredov monarskega plačila ter imajo v takem slučaju pravico do invalidske mezde, ki je uravnana za dotični mezdni razred.

Razkazilo

o tistem na vkupni troškovnik vojsva plačevanem privrčka k penziji, kateri na dopusta rezervi bivajočemu moštva e. kr. vojnega pomorstva, — ako kateri opravljaje vojaško službo postane invaliden, — pristoji tedaj, kadar je kdo že iz kake civilnodržavne ali tej enakšne službe penzioniran, provizioniran ali kvijesciran (§§. 82 in III).

Namreč:		Po dopoljenih dveh vračunljivih letih vojaške službe, brez ozira na čas, ki ga je kdo, predno je bil penzioniran (kviesciran i. t. d.), v civilni službi prebil, in ki je že vzet v račun pri penziji, pristoji mor biti (eventualno)	Za vsaka tri dopolnjena vračunljiva leta vojaške službe eventualno pristoji k stoječemu poleg še drug
Letni privrček v goldinarjih — in ne večji —			
orožnemu podmojstru		16	16
orožnemu pomočniku		14	14
orožnemu kvartirnojstru		12	12
orožnjaku	in vrstnikom teh po prilogi IV.	10	10
morjaku (mornarju) 2. razreda.		9	9
"	3.	8	8
"	"	8	8
"	4.	7	7
"	"	7	7

Depotni hornisti lahko tudi stojijo v šarži orožnega pomočnika ter kakor takov dobiva privrček orožnega pomočnika.

K pomorstveni muziki spadajoči godci in hornisti lahko stojé v katerem treh nižjih razredov mornarske meзде ter imajo v takem slučaju pravico do privrčka vravnaneга dohitenemu meddnemu razredu.

Ako podoficir ali mornar postane invaliden (§. 82), še predno dopolni dveletni vračunljivi čas vojaške službe, dobí nepovisnega privrčka k penziji ravno toliko, kakor da je dveletni čas vojaške službe že dovršil.

Gori številikama določeni nepovisni (maksimalni) privrček sme se sploh samo tedaj in toliko izplačevati, kadar in kolikor civilna penzija, provizija i. t. d. ne dosega 300 gl. Ako tedaj na primer orožni kvartirnojster vleče 293 goldinarjev civilne penzije, pristoji mu samo pet goldinarjev privrčka, bodi si da ima dve ali več let vračunljive vojaške službe.